

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет економічний
Кафедра інформаційних систем у менеджменті

Затверджено

На засіданні кафедри інформаційних систем у менеджменті економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри Приймак В.І.

Силабус з навчальної дисципліни
“Моделі та структури даних”,
що викладається в межах ОПП
“Консолідована інформація”
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів зі
спеціальності 122 “Комп’ютерні науки”

Львів 2023 р.

Назва курсу	Моделі та структури даних
Адреса викладання курсу	Проспект Свободи, 18, м. Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра інформаційних систем у менеджменті
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 12 “Інформаційні технології” Спеціальність 12 “Комп’ютерні науки” Освітня програма “Консолідована інформація”
Викладачі курсу	Твердохліб Іван Петрович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних систем у менеджменті
Контактна інформація викладачів	ivan.verdokhlib@lnu.edu.ua , м. Львів, проспект Свободи, 18, к.100
Консультації по курсу відбуваються	Очні консультації в день проведення аудиторних занять (за попередньою домовленістю) – економічний факультет, просп. Свободи, 18, ауд. 100. Он-лайн консультації через MS Teams. Погодження часу он-лайн консультацій через запит на електронну пошту викладача
Сторінка курсу	MS Teams
Інформація про курс	Курс розроблено з ухилом на поглиблення наявного у студентів рівня знань і навичок моделювання структури інформації для її адекватного та оптимізованого подання у програмних додатках на основі порівняльного аналізу оцінок ефективності різних структур і моделей даних.
Коротка анотація курсу	Дисципліна “Моделі та структури даних” є дисципліною вільного вибору студента циклу професійної та практичної підготовки для освітньої програми з підготовки магістрів, яка викладається у 1-му семестрі в обсязі 5 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS)
Мета та цілі курсу	Метою викладання навчальної дисципліни “Моделі та структури даних” є формування у студентів знань і навичок обґрунтування рішень з дослідження та вибору моделей і структур даних для ефективного подання структури інформації предметної області об’єкта/процесу у додатках автоматизації процесів інформаційно-аналітичної діяльності.
Література для вивчення дисципліни	Основна: 1. Крєневич А.П. Алгоритми і структури даних. Підручник. – К.: ВПЦ "Київський Університет", 2021. – 200 с. 2. Глибовець М.М., Олецький О.В. Штучний інтелект: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: Вид. дім “КМ Академія”, 2002. – 366 с. 3. Перевозчикова О.Л. Інформаційні системи і структури даних: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. – 287 с. 4. Литвин В.В. Технології менеджменту знань: навч. посібник / В.В. Литвин; за заг. ред. В.В. Пасічника. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 260 с. – (Серія “Консолідована інформація”, вип. 2) 5. Документація по C#. C# programming guide. [Електронний

	<p>ресурс]. – URL: https://learn.microsoft.com/uk-ua/dotnet/csharp/programming-guide/</p> <p>6. Об'єктно-орієнтоване програмування. Частина 1. Основи об'єктно-орієнтованого програмування на мові C#: Навчальний посібник. / Д.В. Настенко, А. Б. Нестерко. – К.: НТУУ «КПІ», 2016. – 76с.</p> <p>Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Thomas H. Cormen, Charles E. Leiserson, Ronald L. Rivest. Introduction to Algorithms. – London and New York: MIT Press and McGraw-Hill, 1990. – 960 p. 2. Резніченко В.А. 60 років базам даних //Проблеми програмування. – 2021 (№3, №4); - 2023 (№1). 3. Теорія алгоритмів: Навч. посібник / Л.М. Клакович, С.М. Левицька, О.В. Костів. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – 140 с. 4. Сидоренко В.В., Константинова Л.В., Смірнов С.А. Організація баз даних: Навчальний посібник. – Кропивницький: ЦНТУ, 2018. – 274 с. 5. Вступ до моделювання знань [Електронний ресурс]. URL: http://www.makhfi.com/KCM_intro.htm
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій і 16 години лабораторних занять. На самостійну роботу відведено 102 години
Очікувані результати навчання	<p>знати і розуміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – базові поняття теорії алгоритмів; – теоретичні показники міри ефективності алгоритмів; – методи аналізу алгоритмів; – базові методи побудови алгоритмів; – базові лінійні структури даних, операції над ними, їх подання у пам'яті комп'ютера, принципи підтримки у мовах програмування; – типові нелінійні структури даних, методи подання у пам'яті комп'ютера, теоретичні оцінки ефективності алгоритмів їх опрацювання, реалізації у мовах програмування; – сутність типових інформаційних відношень на основі структур даних; – основи теорії сортування, теоретичні оцінки ефективності методів сортування; – поняття моделі даних, класифікацію моделей даних, сфери застосування; – особливості методології інформаційного моделювання предметних областей з використанням моделей даних; – методіку автоматизації побудови моделей даних предметних областей за допомогою CASE-засобів; – поняття і види моделей знань, їх сфери застосування; – основи методології інформаційного моделювання предметних областей з використанням моделей знань; – методіку автоматизації побудови моделей знань предметних областей за допомогою CASE-засобів.

	<p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оцінити ефективність алгоритму типовими методами (методом твірної функції, методом рекурентних співвідношень); – використати у кодах програм мовою C# базові лінійні структури даних; – використати у кодах програм мовою C# поширені нелінійні структури даних; – опрацювати типові інформаційні відношення (пошук, кодування, ущільнення тощо); – побудувати семантичну модель предметної області у формі ER-моделі; – автоматизувати проектування моделей даних у середовищі CASE-засобу ErWin Data Modeler; – формалізувати подання структури інформації з предметної області моделями знань; – автоматизувати проектування моделей знань за допомогою відповідних CASE-засобів; – здійснити доцільний вибір структур даних, моделей даних і моделей знань для подання інформації у пам'яті комп'ютера під час розроблення програмного додатка.
Ключові слова	інформаційне моделювання, алгоритми, аналіз алгоритмів, структури даних, моделі даних, CASE-системи, інформаційні відношення
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних занять в комп'ютерних класах з використанням промислових систем підтримки програмування і CASE-систем інформаційного моделювання предметних областей на умовах академічних ліцензій, консультацій для кращого розуміння тем, виконання індивідуальних лабораторних робіт для отримання практичних навичок автоматизації опрацювання структур і моделей даних на комп'ютері.
Теми	<p>Змістовий модуль 1 “Основи теорії алгоритмів”</p> <p>Тема 1. Концепція навчальної дисципліни “Моделі та структури даних”</p> <p>Тема 2. Базові поняття теорії алгоритмів.</p> <p>Тема 3. Математичні основи аналізу алгоритмів.</p> <p>Тема 4. Методи побудови ефективних алгоритмів.</p> <p>Змістовий модуль 2 “Структури даних”</p> <p>Тема 5. Лінійні структури даних.</p> <p>Тема 6. Нелінійні структури даних.</p> <p>Тема 7. Інформаційні відношення.</p> <p>Тема 8. Методи сортування інформації.</p> <p>Змістовий модуль 3 “Інформаційне моделювання”</p> <p>Тема 9. Моделі даних.</p> <p>Тема 10. Автоматизація проектування моделей даних.</p> <p>Тема 11. Моделі подання знань.</p> <p>Тема 12. Автоматизація проектування моделей знань.</p>
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру на основі захисту звітів індивідуальних лабораторних робіт та результатів модульного тестування знань
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань і навичок з

	інформаційних і телекомунікаційних технологій, вищої математики, основ об'єктно-орієнтованого програмування (бажано C#)
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<ul style="list-style-type: none"> – за джерелом передавання та сприйняття студентами навчальної інформації: словесні (лекції, дискусії), наочні (ілюстрації, презентації), практичні методи (тестові завдання, виконання практичних завдань у комп'ютерних класах), – за логікою передавання та сприйняття студентами навчальної інформації: індуктивні та дедуктивні методи; – за стимулюванням навчально-пізнавальної діяльності: методи стимулювання пізнавальних потреб (виконання індивідуальних лабораторних робіт, протоколювання проектних рішень у звітах згідно заданих планів оформлення, модульне тестування знань), методи стимулювання обов'язку, відповідальності, доброчесності (оформлення і захист звітів індивідуальних лабораторних робіт)
Необхідне обладнання	Вивчення курсу передбачає використання комп'ютерного обладнання, відповідного програмного забезпечення, мультимедійного обладнання
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> – виконання практичних завдань у комп'ютерних класах на заняттях: максимальна кількість балів 24; – контрольні заміри (модульне тестування): максимальна кількість балів 36; – підсумковий контроль (захист звітів індивідуальних лабораторних робіт): максимальна кількість балів 40. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p>
Питання до контрольних замірів	<p>Індивідуальні лабораторні роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автоматизувати процес розрахунку табличного документа консольною програмою мовою C# з використанням лінійних структур даних для подання вхідної інформації. 2. Автоматизувати процес розрахунку табличного документа консольною програмою мовою C# з використанням нелінійних структур даних для подання вхідної інформації. 3. Ущільнити заданий текст методом Хафмана. 4. Впорядкувати заданий масив інформації вказаним методом. 5. Побудувати для заданого масиву елементів дерево вказаного типу. 6. Розробити ER-модель заданої предметної області за допомогою CASE-засобу ErWin Data Modeler. 7. Концептуалізувати опис заданої предметної області вказаною моделлю знань за допомогою CASE-засобу. 8. Описати процес інсталяції на комп'ютер студента академічних версій CASE-засобів.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості вивчення курсу буде сформовано після завершення курсу